

Een droom die levensecht is...

Preek voor grote en kleine kinderen naar aanleiding van Genesis 28 : 10 – 19

Enkele jaren geleden scoorde de zanger Marco Borsato een hit met het lied "De meeste dromen zijn bedrog". En zo denken de meeste mensen er ook over. Alhoewel... steeds meer gelooft men ook dat dromen wel degelijk iets te zeggen hebben. Je kunt op allerlei manieren droomuitleggers raadplegen en er zijn heel wat boeken te koop die je op weg helpen met het uitzoeken wat je dromen betekenen.

Dromen doen we allemaal, alleen we onthouden ze meestal niet. Tenminste, ik kan me de volgende dag meestal niet herinneren wat ik 's nachts heb beleefd. Maar heel soms weet ik het wél, dan was het zo indrukwekkend of echt, dat de grens tussen droom en werkelijkheid even weg is voor je gevoel.

Iedereen die een beetje thuis is in de bijbel, weet dat daarin ook veel verhalen staan over dromen. Denk maar aan de verhalen van Jozef: hij droomde over korenschoven die zich neerbogen voor zijn korenschoof, over sterren die zich bogen voor zijn ster, de Farao droomde over 7 vette en zeven magere koeien, de schenker en de bakker droomden vreemde dingen, koning Nebukadnesar droomde over een enorm beeld, de wijzen uit het kerstverhaal werden in een droom gewaarschuwd om niet naar koning Herodes terug te gaan, en ga zo maar even door.

Vandaag gaan we het hebben over een andere bekende droom, waarvan ik geloof dat die absoluut geen bedrog is: de droom van Jakob over de ladder naar de hemel.

Gen. 28:10-19

Jakob vertrok uit Berseba en ging naar Haran. En hij bereikte een plaats, waar hij bleef overnachten, omdat de zon ondergegaan was. En hij nam een van de stenen der plaats, legde die onder zijn hoofd en ging op die plaats slapen. Toen droomde hij, en zie, op de aarde was een ladder opgericht, waarvan de top tot aan de hemel reikte, en zie, engelen Gods klommen daarlangs op en daalden daarlangs neder. En zie, de Here stond bovenaan en zeide: Ik ben de Here, de God van uw vader Abraham en de God van Izaäk; het land, waarop gij ligt, zal Ik aan u en aan uw nageslacht geven. En uw nageslacht zal zijn als het stof der aarde, en gij zult u uitbreiden naar het westen, oosten, noorden en zuiden, en met u en met uw nageslacht zullen alle geslachten des aardbodems gezegend worden. En zie, Ik ben met u en Ik zal u behoeden overal waar gij gaat, en Ik zal u wederbrengen naar dit land, want Ik zal u niet verlaten, totdat Ik gedaan heb wat Ik u heb toegezegd.

Toen Jakob uit zijn slaap ontwaakte, zeide hij: Waarlijk, de Here is aan deze plaats, en ik heb het niet geweten. En hij vreesde en zeide: Hoe ontzagwekkend is deze plaats. Dit is niet anders dan een huis Gods, dit is de poort des hemels.

De volgende morgen vroeg nam Jakob de steen die hij onder zijn hoofd gelegd had, stelde die tot een opgerichte steen en goot er olie bovenop. En hij noemde die plaats Betel, maar tevoren was de naam der stad Luz.

Het staat er zo eenvoudig: *“Jakob vertrok uit Berseba en ging naar Haran...”* Maar wat een verhaal zit daarachter. Weet je nog wat er gebeurd was? Het gezin van vader Izaäk en moeder Rebekka was niet bepaald een gezellige boel: Jakob en Ezau waren tweelingen, maar toch compleet elkaars tegenpolen. Ezau was stoer en sterk, Jakob was in onze ogen meer een watje, een moederskindje. Vader hield het meest van Ezau, maar moeder was juist gehecht aan Jakob. Op listige wijze troggelde Jakob het eerstgeboorterecht van Ezau af, in ruil voor een bord soep. Toen Izaäk oud en blind was geworden, wilde hij Ezau zegenen, maar Rebekka bedacht een slim en ook gemeen plan om Jakob de zegen te laten krijgen. Samen bedrogen ze Izaäk toen Ezau niet thuis was, door Jakob te verkleden als zijn broer en zijn zachte huid te bedekken met ruwe geitenvellen. Toen Ezau thuis kwam bleef het bedrog natuurlijk niet lang onopgemerkt. Woest was Ezau! Hij was van plan om zijn tweelingbroer Jakob te doden als vader Izaäk overleden was. En daarom vertrok Jakob dus van huis, uit Berseba. Hij was op de vlucht, helemaal alleen op reis naar een ver en onbekend land, naar een oom die hij nog nooit gezien had. En dat terwijl hij helemaal niet gewend was om ver van huis te gaan, om in de wildernis rond te dwalen.

Hoe zou hij zich gevoeld hebben? Vast heel eenzaam en verdrietig. Al piekerend loopt hij door het verlaten land, misschien af en toe bang achterom kijkend of zijn boze broer niet achter hem aan zou komen. Maar ook bang om vooruit te kijken: waar zou hij terecht komen? Zou hij vader ooit nog levend terugzien? Of moeder Rebekka? Zou Ezau alles wel kunnen vergeten? En hoe zou het zijn bij oom Laban? Wat een vragen... En dan de spijt: was dit het allemaal wel waard?

Het was allemaal begonnen om de zegen, maar nu lijkt het wel zinloos. Moet je horen wat vader Izaäk had gezegd: *“God zal u geven van de dauw des hemels en van de vette streken der aarde, en overloed van koren en most. Volken zullen u dienen, en natiën zich voor u nederwerpen; wees heerser over uw broeders, en de zonen uwer moeder zullen zich voor u nederbuigen. Wie u vervloekt, zij vervloekt, en wie u zegent, zij gezegend.”* (Gen. 27:28-29)

Rijkdom, eer en macht...; nou daar was nu dus niets van te merken. Het was eerder armoe, minachting en onmacht! Zou je – als je Jakob tegen was gekomen – gedacht hebben: Hé, dat is een gezegend iemand!? Welnee, Jakob was een zielig geval, een ellendig hoopje mens. En eerlijk gezegd was dat zijn eigen schuld, want hij was een bedrieger! Wie zou hem nog moeten... En zo loopt hij daar moederziel alleen.

Voel jij je ook wel eens zo? Dat je door je eigen schuld een soort kloof hebt gemaakt tussen jou en anderen? Bijvoorbeeld toen je een beetje geld of wat snoep gepakt had van je moeder? Dan was het vast minder prettig om je moeder onder ogen te komen. Of heb je wel eens heel gemeen gedaan tegen een vriendje of vriendinnetje? Wat vervelend kan het dan zijn om elkaar ineens tegen te komen, terwijl het nog niet uitgepraat is. En zo kun je zelf misschien ook wel wat bedenken.

Ach, het was bij Adam al niet anders. Toen hij tegen de Here gezondigd had in het paradijs, durfde hij niet eens uit de bosjes tevoorschijn te komen toen God hem riep. Zonde maakt dus meer kapot dan je lief is... Dat is eigenlijk het ergste: als je iets doet waar de Here God verdrietig van wordt, dan voelt het niet meer fijn. Dan is het ineens heel moeilijk om “Onze Vader” te zeggen als je bidt. Zou God nog wel willen luisteren naar zo’n ongehoorzaam kind?

Jakob zal zoiets ook wel gedacht hebben: Ezau is woedend, het vertrouwen van zijn vader Izaäk is hij ook kwijt en God laat hem vast ook in de steek. Wat voelt de wereld koud en donker. Ineens merkte Jakob dat het al weer avond is geworden. In Israël kan dan het snel afkoelen en het werd ook stikdonker, want lantarenpalen hadden ze in Jakobs tijd nog niet. Waar kon hij overnachten? Er zat niets anders op dan buiten te slapen, in de kou en in de gevaarlijke wildernis. Met een harde, kille steen als kussen. Je mist het warme thuis en de mensen om je heen nog meer. De eenzaamheid valt als het ware op je. Jakob voelde zich door God en mensen verlaten.

Dat doet me denken aan de Here Jezus. Toen was er drie uur lang een dikke duisternis, terwijl Hij tussen hemel en aarde aan het kruis hing, helemaal alleen. In die eenzaamheid schreeuwde Hij het uit: *“Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten!”* (Math. 27:46, Mark. 15:34) En zo was het ook, tijdens die drie uur duisternis was de Here Jezus echt helemaal alleen aan Zijn lot overgelaten! Dat was een onmenselijk lijden, dat jij nooit mee hoeft te maken, als je op de Here vertrouwt. God laat jou nooit in de steek! (Psalm 9:10)

Maar dat *voel* je niet altijd zo. Jakob dacht ook dat God ver weg was. En dan krijgt hij die mooie droom. Een ladder die zo de hemel in loopt, met engelen daarop die op en neer lopen. Zie je dat er éérst staat dat de engelen *omhoog* klommen? Als ze omhoog gaan, moeten ze daarvóór beneden zijn geweest! Dus Jakob was helemaal niet alleen, er waren al die tijd – zonder dat hij het wist – engelen om hem heen geweest. Wat een bemoedigend idee...

Maar het allermooist van de droom is wel dat de Here God zelf bovenaan de ladder staat. En moet je horen wat Hij zegt: *“Ik ben de Here, de God van Abraham en Izaäk; het land, waarop je ligt, zal Ik aan jou en aan jouw nageslacht geven. Jouw nageslacht zal talrijk zijn, over alle windrichtingen verspreid en het zal een zegen zijn voor de hele wereld. En let op, Jakob, Ik ben met je en Ik zal voor je zorgen overal waar je heengaat, en Ik zal je terugbrengen naar dit land, want Ik zal je niet verlaten. Ik ben betrouwbaar en houd Mijn woord!”*

Dat is gewoon teveel om in één keer te begrijpen! Hij is dus helemaal niet alleen. God zelf gaat met hem mee, overal naar toe. God belooft hem zelfs dat hij terug zal keren naar zijn vaderland. De zegen van vader Izaäk die net nog zo zinloos had geleken, wordt door de Here nog eens bevestigd!

Juist als je denkt, dat God verder weg is dan ooit, blijkt dat Hij heel dichtbij is; als het ware naast je hoofd, zoals bij Jakob. God laat zijn kinderen nooit in de steek, zelfs al maken ze het er zelf naar. Dat heet in de bijbel met een moeilijk woord *'genade'*.

Genade is onverdiende goedheid; zomaar liefde en vergeving krijgen terwijl je boosheid en straf zou verwachten. Je verdient het niet, maar je krijgt het toch. De Here Jezus heeft de straf die wij zouden moeten krijgen voor ons willen dragen. Dat is altijd zo moeilijk te begrijpen. Daarom zal ik het nog eens proberen uit te leggen.

Houd jij veel van dieren? De meeste kinderen houden heel veel van dieren. Maar je hoort wel eens van mensen die dieren mishandelen; die paarden verwonden met messen of die dieren van een kinderboerderij doodmaken. En er zijn ook heel veel kinderen die het leuk vinden om kleine dieren te treiteren. Dan gooien ze stenen naar eenden of zelfs vuurwerk! En soms hoor je verhalen over dierenmishandeling, die ik maar liever niet navertel... Zou jij bevriend kunnen zijn met zo'n dierenbeul? Ik denk dat je liever niets met zo iemand te maken wilt hebben. Jij houdt van dieren en dus is een dierenbeul bij jou niet welkom.

Zo is het tussen God en ons eigenlijk ook. God houdt van de wereld (*Joh. 3:16*), maar Hij kan er niet tegen dat mensen alles kapot maken. De natuur is vervuild, volken voeren oorlog, er zijn veel dieven en inbrekers, sommige ouders zorgen slecht voor hun kinderen, kinderen kunnen heel brutaal zijn, in veel klassen wordt gepest, we liegen tegen elkaar... Nee, we het is er niet gezelliger en beter op geworden. Terwijl God alles zo goed had geschapen, hebben wij mensen er iets heel anders van gemaakt. Nu begrijp je denk ik wel, dat God daar niets mee te maken wil hebben. De wereld is zo donker geworden door alle slechtheid. Daar kan Hij niet tegen, want Hij is volmaakt goed. In Gods huis is geen plaats voor zonde. Daarom kunnen de mensen niet meer in de hemel komen. Eigenlijk moeten we voor altijd zonder Hem verder. Hoe zou dat aflopen, denk je? Kunnen we dat? Nee! Zonder God is er geen goedheid, liefde en leven, alleen maar eeuwige dood. Zondige mensen verdienen niets anders dan de doodstraf (*Gen. 3:3, Rom. 6:23*). Maar dat kan God – die het Leven is – ook niet aanzien. Hij houdt van de wereld, al is die nog zo verpest.

Daarom heeft Hij een bijzonder reddingsplan bedacht, een plan dat Nieuw Leven zou geven aan iedereen die de doodstraf had verdiend. Maar hoe kun je de doodstraf krijgen en daardoor een nieuw leven krijgen? Een moordenaar die in Amerika op de elektrische stoel terecht komt, kan echt niet als een onschuldig mens verder leven, nadat hij zijn straf heeft ondergaan. Want dood is dood! Als ik zou willen sterven als straf voor mijn zonden, was ik nog steeds van God verwijderd, want dan was ik dood. Hoe kan ik dan weer levend worden... Er is maar één oplossing: iemand die sterker is dan de dood moet de straf ondergaan. Er is maar Eén Iemand sterker dan de dood: God zelf! Dus is Jezus voor ons gestorven, terwijl Hij absoluut onschuldig was. En dan komt het goede nieuws: Hij is weer levend geworden! De straf is betaald en God zet de deur van Zijn huis wagenwijd open, ook al heb je dat niet verdiend. Als je in de Here Jezus gelooft, dan weet je de weg: *Hij* is de weg naar de open hemel. (*Joh. 14:6*)

Dat is dus onverdiende goedheid, genade. Het is een cadeau van de Here Jezus. Daar moet je Hem maar vaak voor bedanken.

Maar hoe kan God eigenlijk zo genadig zijn tegenover Jakob? Hij kon niet in de Here Jezus geloven, want Die was er toen toch nog niet? Nou, dan vergis je je flink! Jezus was er wel degelijk bij. Ik zal het je nog sterker vertellen: ik geloof dat die ladder tussen hemel en aarde de Here Jezus Zelf is!

Daar sta je van te kijken, hè!? Toch verzin ik dat niet zomaar. De Here Jezus zegt het namelijk Zelf. Kijk maar in Johannes 1:52: *“Voorwaar, voorwaar, Ik zeg ulieden, gij zult de hemel open zien en de engelen Gods opstijgen en nederdalen op de Zoon des mensen.”* Dat lijkt precies op wat Jakob heeft gezien: een open hemel en engelen die opstijgen en neerdalen, bij Jakob op een ladder, hier op de Here Jezus.

Met de Zoon des mensen wordt in de bijbel altijd de Here Jezus bedoeld. Je kunt dus een soort =-teken zetten tussen de ladder en Jezus. Hij is de ladder die verbinding maakt tussen de hemel en de aarde. Jakob zag hier dus – zonder dat hij het ooit geweten heeft – de Here Jezus! Maar wat de Here Jezus doet is voor Jakob wel duidelijk: de hemel is open en God ziet hem. Jakob leert dat hij, ondanks al zijn domme fouten en zonden, altijd bij God mag komen en dat God hem nooit in de steek laat.

De ladder is Gods manier om aan Jakob (maar ook aan ons!) te vertellen dat je altijd bij Hem kunt terugkomen. Ook al ben je nog zo dom geweest, zo slecht en zondig, God keert niet zijn rug, maar zijn liefdevol gezicht naar je toe. Als je je ellendig voelt en eenzaam, zoals Jakob in die nacht, dan mag je weten dat er een ladder naar de hemel is – vlak naast je hoofd. Die ladder is de Here Jezus, klim erop! Je mag zo naar Gods huis gaan.

Ja, dat klinkt leuk, maar hoe klim je op die ladder? Die ladder is toch maar een symbool, dat kan toch niet echt? Oké, je hebt gelijk: die ladder is inderdaad niet echt van hout of metaal. Maar net zoals de engelen bij Jakob de ladder op- en neer klommen, zo mag jij de Here Jezus als een soort ladder zien. Via Hem kunnen jouw woorden en gebeden omhoog naar God. En via Hem komen Gods liefde en zegen naar beneden voor jou.

Als je gezondigd hebt, mag je bidden. Vertel maar eerlijk aan God wat je verkeerd gedaan hebt en dat het je echt spijt. Heb je dat wel eens gedaan: alle zonden echt bij de naam noemen? Doe het maar, je zult merken dat het oplucht. De bijbel noemt dat: je zonden belijden. (1 Joh. 1:9) Maar vergeet ook niet om Hem te danken, dat je dit allemaal aan Hem *kunt* zeggen omdat de Here Jezus jouw ladder wil zijn. Bedank God, dat Hij je wil vergeven omdat Hij genadig is; dat Hij onverdiend goed voor je is.

Geweldig dat God zo goed is. Het lijkt wel een mooie droom, maar het is geen bedrog. Net als voor Jakob is er hoop voor de toekomst. Er is een ladder naar het huis van God, de open hemel. Heb jij die ladder al gevonden?

Amen

12 oktober 2001

Voor de 'grote kinderen': lees in verband met Gen. 28:10 -19 eens wat er staat in Hebr. 10:19 -23 over de nieuwe weg naar Gods huis en Gods trouw.